

رهبر شهید، وحدت اسلامی را با نگاهی راهبردی دنبال می‌کرد

رئیس دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی با تأکید بر اینکه وحدت اسلامی در اندیشه رهبر شهید یک رویکرد مبنایی و راهبردی بود، گفت: تحقق امت واحده اسلامی نیازمند تبدیل گفتمان تقریب به یک سیاست عمومی در جهان اسلام، تقویت دانش و تربیت نخبگان و تبدیل وحدت معرفتی به وحدت راهبردی و عملیاتی است.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، محمدهادی فلاح‌زاده، رئیس دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی در وینار چهارم، چهلمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی با اشاره به برگزاری این کنفرانس در ایام هفته وحدت اظهار داشت: وحدت اسلامی باید با نگاهی مبنایی و راهبردی دنبال شود، نه ابزاری؛ چراکه نگاه ابزاری به وحدت، آن را محدود به یک مقطع زمانی می‌کند، اما نگاه مبنایی می‌تواند این گفتمان را در جامعه نهادینه و پایدار کند.

وی افزود: برای نهادینه شدن وحدت، در کنار فتاوی علمای و صاحبان فتوا، باید این موضوع در متن جامعه، از منظر دانش نظری و پژوهش‌های علمی نیز تبیین و فراگیر شود تا وحدت از سطح احساس فراتر

رفته و به باور و ارزش مشترک تبدیل شود.

فلاح‌زاده با اشاره به جایگاه رهبر شهید در گفتمان وحدت و مقاومت گفت: در سالی که چهلمین کنفرانس وحدت اسلامی برگزار می‌شود، یکی از منادیان وحدت، مقاومت و دفاع از مسلمانان مظلوم به شهادت رسید؛ شخصیتی که وحدت را یک باور راهبردی می‌دانست و در طول سال‌های مسئولیت خود همواره بر این مسئله تأکید داشت.

رئیس دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی ادامه داد: رهبر شهید، در کنار امام راحل و در ادامه مسیر ایشان، از منادیان وحدت در جهان اسلام بود و با همین نگاه، ظرفیت‌های علمی و آموزشی را برای تحقق تقریب مذاهب تقویت کرد.

وی با اشاره به تأسیس دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی خاطرنشان کرد: این دانشگاه به امر رهبر شهید و با تلاش مرحوم آیت‌الله واعظ‌زاده خراسانی شکل گرفت و یکی از نکات مورد تأکید ایشان، علاوه بر مباحث نظری، «زیست مشترک» دانشجویان مذاهب مختلف بود؛ به این معنا که دانشجویان در کلاس و محیط زندگی در کنار یکدیگر قرار گیرند، یکدیگر را بشناسند، درک کنند و تحمل و تعامل را بیاموزند.

فلاح‌زاده تصریح کرد: اگر بخواهیم مسائل جهان اسلام و اختلافاتی را که عامل واگرایی هستند به همگرایی تبدیل کنیم، باید گفتمان تقریب را به یک سیاست عمومی در میان مسلمانان تبدیل کنیم؛ تحقق این امر نیز نیازمند همکاری علما، نخبگان و دانشگاهیان مذاهب مختلف است.

وی با بیان اینکه زیست مشترک تنها به محیط دانشگاه محدود نمی‌شود، گفت: مسلمانان جهان باید در مسائل مهم و سرنوشت‌ساز یکدیگر مشارکت داشته باشند؛ همان‌گونه که وقتی مسئله‌ای مانند غزه رخ می‌دهد، امت اسلامی باید احساس کند که این مسئله متعلق به همه مسلمانان است و دشمن مشترک، همه را در کنار یکدیگر قرار می‌دهد.

رئیس دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی با اشاره به ظرفیت‌های تمدنی جهان اسلام اظهار داشت: مسلمانان در کنار تمدن‌های سرزمینی خود، از یک تمدن مشترک اسلامی برخوردارند که بر ارزش‌ها، باورها و اعتقادات مشترک استوار است. بنابراین باید از وحدت معرفتی به وحدت راهبردی برسیم و شناختی را که در محیط‌های علمی و دانشگاهی نسبت به وحدت شکل می‌گیرد، به راهبرد عملیاتی تبدیل کنیم.

وی دانشگاه‌ها را یکی از مهم‌ترین مراکز تحقق این هدف دانست و افزود: دانشگاه مسئول اندیشه‌پروری، پژوهش و تربیت نسل‌های علمی است و دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی می‌تواند میان اندیشه تقریبی و عمل تقریبی پیوند برقرار کند.

فلاح‌زاده ادامه داد: این دانشگاه می‌تواند در سه حوزه نقش‌آفرینی کند؛ نخست تولید دانش، دوم تربیت و شبکه‌سازی نخبگان جهان اسلام و سوم تبدیل دانش به سیاست و عمل.

وی با تأکید بر ضرورت تربیت مدیران و سیاست‌گذاران تقریبی در جهان اسلام گفت: تنها دانشجویان نیستند که باید با اندیشه تقریب آشنا شوند؛ مدیران اجرایی و سیاستمداران کشورهای اسلامی نیز باید نگاه تقریبی داشته باشند، زیرا در غیر این صورت دشمن می‌تواند دشمن بیرونی را به دشمن درون‌دینی تبدیل کند؛ اتفاقی که امروز آثار آن را در بخش‌هایی از جهان اسلام مشاهده می‌کنیم.

رئیس دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی با اشاره به ضرورت مسئله‌محوری در فعالیت‌های علمی جهان اسلام بیان کرد: دانشگاه‌ها باید پرسش‌های جدید جهان اسلام را استخراج کنند؛ اینکه عوامل واگرایی چیست، ظرفیت‌های همگرایی کدام است و چگونه می‌توان میان نخبگان، علما، دانشگاهیان و سیاستمداران همگرایی ایجاد کرد تا اختلافات به نزاع و کشتار تبدیل نشود.

وی تأکید کرد: باید سطح وحدت، همزیستی، همکاری و هم‌افزایی در جهان اسلام به‌صورت دقیق تعریف شود تا وحدت به سرمایه اجتماعی تبدیل شود. اعتماد عمومی و امید، از مهم‌ترین شاخص‌های سرمایه اجتماعی هستند و جامعه باید به جریان‌های وحدت‌گرا اعتماد داشته باشد و امیدوار باشد که این گفتمان می‌تواند به کاهش منازعات کمک کند.

فلاح‌زاده افزود: دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی می‌تواند در ارتباط با کنفرانس وحدت، نقش یک پل علمی میان کنفرانس و دانشگاه‌های جهان اسلام را ایفا کند و با ایجاد ارتباط با دانشگاه‌های کشورهای مختلف، ظرفیت علمی آنها را برای حل مسائل جهان اسلام به کار گیرد.

وی استقلال علمی، پرهیز از تعصب مذهبی، احترام به مذاهب، پرهیز از تکفیر و نفرت‌پراکنی و جلوگیری از تبدیل علم به ابزار منازعه سیاسی را از اصول ضروری این مسیر دانست و گفت: رهبر شهید و حضرت آیت‌الله خامنه‌ای هیچ‌گاه به وحدت نگاه ابزاری نداشتند، بلکه آن را یک نگاه راهبردی برای حل مسائل

رئیس دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی خاطرنشان کرد: هدف این دانشگاه تغییر مذهب افراد نیست؛ بلکه دانشجویان مذاهب مختلف در کنار یکدیگر تحصیل می‌کنند، دیدگاه‌های خود را مطرح می‌کنند و بدون منازعه و درگیری، یکدیگر را می‌شناسند و درک می‌کنند.

وی با بیان اینکه «هضم یکدیگر به جای حذف یکدیگر» باید به یک اصل در جهان اسلام تبدیل شود، گفت: اگر اعضای امت اسلامی یکدیگر را بفهمند و درک کنند، اختلافات کاهش خواهد یافت. بنابراین دانشگاه می‌تواند در مسیر وحدت، آگاهی و صبر نقش مهمی ایفا کند.

فلاح‌زاده در پایان تأکید کرد: جهان اسلام نیازمند وحدت علمی، عملی و روشی است؛ باید ضمن حفظ باورهای مذهبی، بر اصول، ارزش‌ها و مشترکات اسلامی تمرکز کنیم و با کار علمی و یافتن روش‌های عملی، زمینه نهادینه شدن وحدت در جهان اسلام را فراهم آوریم. اگر حوزه‌های علمی، روحانیون و دانشمندان و کسانی که مدعی راهبری جامعه هستند، در حوزه نظری، عملی و روشی به همگرایی برسند، جامعه نیز وحدت خود را حفظ خواهد کرد.